

superioribus spathulatis 3-5 mm. latis differt. Cinerascens, cœpitosa, habito Asterisci maritimi. Hab. ad rupes calc. Serra de Montsiá pr. Ulldecona.

Comparades les escates involucrals, pèls del receptacle i aquenis de les *Cent. linifolia* i *C. Caballeroi*, hom no hi veu diferències, llevat dels apendix de les escates que son polimorfes en ambdós tipus, sense que puguin ésser establertes diferències precises.

El Montsec d'Ager és una localitat ben rica en espècies interessants. Qualques *Centaurea* d'allí son ben notables. Cap a Coll d'Ares, poderem recollir abundantament formes de una espècie que BUBANI nomena *Cent. cinerascens*. Creiem amb En Pau que es tracta de una forma local tot just diferenciada de la *Cent. Costæ* de WILLKOMM, forma que proposem com a var. *monsicciana* Pau et Font Quer. Creix allí també una altra espècie, la *C. biformis* Timb. var. *oscilans* Pau et Font Quer (*C. polycephala* Costa non Jord.). La *Cent. Costæ* var. *monsicciana* i la *C. biformis* var. *oscilans* ens donen l'híbrid *C. Sagarrae*, que PAU i jo, tenim l'honor de dedicar al savi entomòlec IGNASI DE SAGARRA. La \times *Cent. Sagarrae*, presenta els apendix escatosos de l'involucre com els de la *C. Costæ*, però, amb qualques pestanyes en els marges, influència de la *C. biformis*.

VI. LES LOCALITATS CATALANES DE L'ASPLENUM GLANDULOSUM LOIS. (A. PETRARCHÆ DC.)

El primer que observà i mencionà a Catalunya aquesta felguera, fou BUBANI, que la descobrí a Organyà (*Fl. Pyr.* IV, pàg. 427). COSTA res ens diu d'ella, i fins a COSTE, que la trobà a La Pobla de Segur, cap a Gerri, en 1908, cap mes botànic l'havia citada a Catalunya. Posteriorment, el Germà SENNEN la herboritzà a Tortosa, i nosaltres, en 1912, a Coll de Daví, sobre Rehinàs. De aleshores en çà han sovintejat les cites d'aquesta espècie, que si bé és rara, està molt escampada a Catalunya, i viu sobre les calices o els conglomerats, des de ben prop de la costa fins al Montsec i la Pobla de Segur.

Les localitats conegudes, son: Tortosa (Sennen), Costes de Garraf a Garraf i Vallcarca (Barnola i Font Quer), Montserrat, a Collbató i Camí que devalla de la Cova de la Mare de Deu (Barnola), Coll de Daví (Font Quer), Montsec d'Ares al Barranc de la Pardina, r. r. (Font Quer), Organyà (Bubani), La Pobla de Segur, cap a Gerri (Coste), S. Julià de Ramis, província de Girona (Barnola), Port Bou (Germà Agustí, ex Sennen in litt.).

VII. LA SAPONARIA CÆSPITOSA DC., AL MONTSEC

Prop del cim del Montsec, sobre Ager, ens sorprengué la presència d'aquesta planta, bon xic escassa allí, i de la qual no podíem pas pensar que existís en aquella serra. Fins ara sols era coneguda dels Pireneus, en contades localitats franceses i espanyoles dels alentorns de Les Maleïdes.

Barcelona, Novembre 1917.

Observacions malacològiques

II

Alguns moluscos de Montesquiu

per

J. B. DE AGUILAR-AMAT

En mes repetides i curtes estades en Montesquiu, pintoresc poblet situat en la província de Barcelona, tocant a la de Girona, en la vora dreta del riu Ter i a molt poca distància de Sant Quirse de Besora, he pogut recollir algunes formes de moluscos que són les que integren aquesta nota.